

सन २०१६-२०१७ मधील प्रलंबित सोयाबीन
अनुदान पणन संचालनालयाकडे शिल्लक
रकमेमधून वितरीत करण्यास मान्यता
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:- सपस २०२२/प्र.क.४७/२४ स

मंत्रालय, मुंबई- ३२

दिनांक : - २१ एप्रिल, २०२२

संदर्भ:- १) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

क्रमांक: सपस-२०१७/प्र.क्र. ५/२४ स, दिनांक १० जानेवारी, २०१७

२) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

क्रमांक: सपस-२०१७/प्र.क्र. ५/२४ स, दिनांक ८ ऑगस्ट, २०१७

३) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

क्रमांक: सपस-२०१७/प्र.क्र. ५/२४ स, दिनांक ८ ऑगस्ट, २०१७

४) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

क्रमांक: सपस-२०१८/प्र.क्र. ३०९/२४ स, दिनांक ८ मार्च, २०१९

५) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

क्रमांक: पूरक-२०१९/प्र.क्र. ८१/२४ स, दिनांक ६ ऑगस्ट, २०१९

६) पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्रमांक:- पणन- ३/ सोया

अनु./शिल्लक रक्कम/२०२१-२२/१९९४, दिनांक २२ मार्च, २०२२

प्रस्तावना:-

खरीप हंगाम २०१६-२०१७ मध्ये राज्यात सोयाबीनच्या उत्पादनात मोठ्या प्रमाणात वाढ झाल्यामुळे सोयाबीनच्या दरात झालेल्या घसरणीच्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील सोयाबीन उत्पादक शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्यासाठी शासन निर्णय, दिनांक १०/१/२०१७ अन्वये माहे ऑक्टोबर २०१६ ते डिसेंबर, २०१६ या कालावधीत राज्यातील कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये सोयाबीन विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना प्रति क्विंटल रुपये २००/- व जास्तीत जास्त २५ क्विंटल प्रति शेतकरी याप्रमाणे अनुदान मंजूर केले होते. सदर अनुदानाचा लाभ महाराष्ट्र राज्य कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियम) १९६३ मधील नियम ४ ब मधील तरतूदीनुसार परवानाप्राप्त खाजगी बाजार व थेट पणन अनुज्ञाप्ती परवानाधारकांना सोयाबीन विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना देण्यासाठी शासन निर्णय, दिनांक ८/८/२०१७ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच शासन निर्णय, दिनांक ८/३/२०१९ अन्वये अन्य ४ खाजगी बाजार समित्यांचा सोयाबीन अनुदान योजनेत समावेश करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. याअंतर्गत १५ खाजगी बाजार संस्था व १६ थेट पणन परवानाधारकांना सोयाबीन विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना सोयाबीन अनुदानाचा लाभ मिळणार आहे.

सदर योजनेंतर्गत कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांमध्ये सोयाबीन विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना अनुदान देण्यासाठी सुरुवातीस **रुपये १०८.६४ कोटी** इतका निधी आकस्मिकता निधीमधून आणि ३ खाजगी बाजार समित्या व ५ थेट पणन परवानाधारकांना **रुपये ३.९६९२ कोटी** असा एकूण **रुपये ११२.६०९२ कोटी** इतका उपलब्ध करून देण्यात आला होता.

पणन संचालनालयाकडे शासन निर्णय, दिनांक २६/१०/२०१७ अन्वये मंजूर केलेल्या सोयाबीन अनुदान रकमेपैकी अखर्चित रक्कम **रुपये ३२,३४,०३६** व दिनांक ६/८/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेल्या सोयाबीन अनुदान रकमेपैकी अखर्चित रक्कम **रुपये १९,९७,७००.६४** असे **एकूण रुपये ५२,३१,७३६.६४** इतकी रक्कम शिल्लक आहे.

सोयाबीन अनुदान या योजनेची नियमितपणे अंमलबजावणी केली जात नसल्याने सदर योजनेसाठी नाममात्र अर्थसंकल्पिय तरतूद केली जाते. सन २०२०-२१ व सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात कोरोना विषाणूच्या महामारीमुळे अत्यावश्यक बाबींसाठीच पूरक मागण्या स्वीकारण्यात आल्या होत्या, सोयाबीन अनुदानाची नस्ती वित्त विभागाने स्वीकारली नाही. सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात सोयाबीन उत्पादक शेतकऱ्यांना अनुदान योजनेसाठी रुपये १००० नाममात्र अर्थसंकल्पीय तरतूद केलेली आहे. या योजनेंतर्गत प्रस्ताव प्राप्त झालेल्या ८ खाजगी बाजार समित्या व ८ थेट पणन परवानाधारकांपैकी **२ खाजगी बाजार समित्या व ३ थेट पणन परवानाधारकांची सोयाबीन अनुदानाची मागणी नाही.** त्यामुळे सदर संस्था वजा जाता ६ खाजगी बाजार समित्या व ५ थेट पणन परवानाधारकांना सोयाबीन विक्री केलेल्या शेतकऱ्यांना सोयाबीन अनुदान देणे आवश्यक आहे. चालू आर्थिक वर्षात पूरवणी मागणी सादर करून निधी उपलब्ध करून घेणे व अन्य बाबींसाठी बराच कालावधी लागणार आहे. यासाठी पणन संचालनालयाकडे शिल्लक असलेल्या अनुदानाच्या रकमेतून काही संस्थांचे प्रलंबित अनुदान वितरीत करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

“ राज्यातील सोयाबीन उत्पादक शेतकऱ्यांना अर्थसहाय्य ” या योजनेंतर्गत रुपये २०० प्रति क्विंटल प्रमाणे मंजूर प्रलंबित सोयाबीन अनुदान पणन संचालनालयाकडे शिल्लक असलेल्या **रुपये ५२,३१,७३६.६४** या रकमेतून पुढील थेट पणन परवानाधारक/खाजगी बाजार समित्यांना अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ. क्र.	थेट पणन परवानाधारकांचे नांव / खाजगी बाजार संस्थेचे नांव	लाभार्थी संख्या	अनुदानाची रक्कम
१	समर्थ कृषी बाजार प्रायव्हेट लि.पूरणा, परभणी	५०	१,१७,६८४
२	मथुरा एक्सट्रॅक्शन प्रा.लि.जि.परभणी	६६	१,५१,७००
३	शेतकरी कृषी खाजगी बाजार सातारा फाटा, किन्ही रोड, दत्तरामपुर, आर्णी,जि. यवतमाळ	२५७	८,३३,७८४

४	सगुणा फुडस लि.हिंणघाट , वर्धा	१६५	५,०१,९६४
५	स्नेहा फुडस अँड प्रा.लि. महाकुर्ला, चंद्रपूर	३२	१,३६,५९०
६	कल्पना अँग्री कर्मांडिटी मार्केटिंग लि.नागपूर	८८	३,६४,१५४
७	आदर्श प्रा. मार्केट कमिटी, हिंगोली	१२५४	३१,२१,७०१
	एकूण	१९१२	५२,२७,५७७

२. सदर अनुदान संबंधित जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांच्यामार्फत अदा करण्यात यावे.
३. सदर अनुदान वितरित केल्याचा अहवाल पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी १ महिन्यात शासनास सादर करावा.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२२०४२१११२२४०८५०२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(सुनंदा मो. घड्याळे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री (सहकार व पणन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा. राज्यमंत्री (पणन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (सहकार व पणन) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
४. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
६. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन मंडळ, पुणे
७. विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था
८. जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था परभणी/यवतमाळ/वर्धा/ चंद्रपूर/नागपूर /हिंगोली
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरिक्षा), मुंबई/नागपूर,
- १०.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई/ नागपूर
- ११.जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे,
- १२.वित्त विभाग, व्यय-२/अर्थसंकल्प-११, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १३.निवड नस्ती २४ स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.